

Tomb Lauredià Mitjà de Sant Julià de Lòria

Bonica caminada que ens descobreix els petits pobles de muntanya d'Aixirivall i Aixovall, a la parròquia de Sant Julià de Lòria

Sant Julià de Lòria, Parròquia de Sant Julià de Lòria, Andorra

Dificultat Mitjana

Temps total efectiu 3:00h

Distància total 8 km

Desnivell acumulat 680m

Altitud mínima 885m

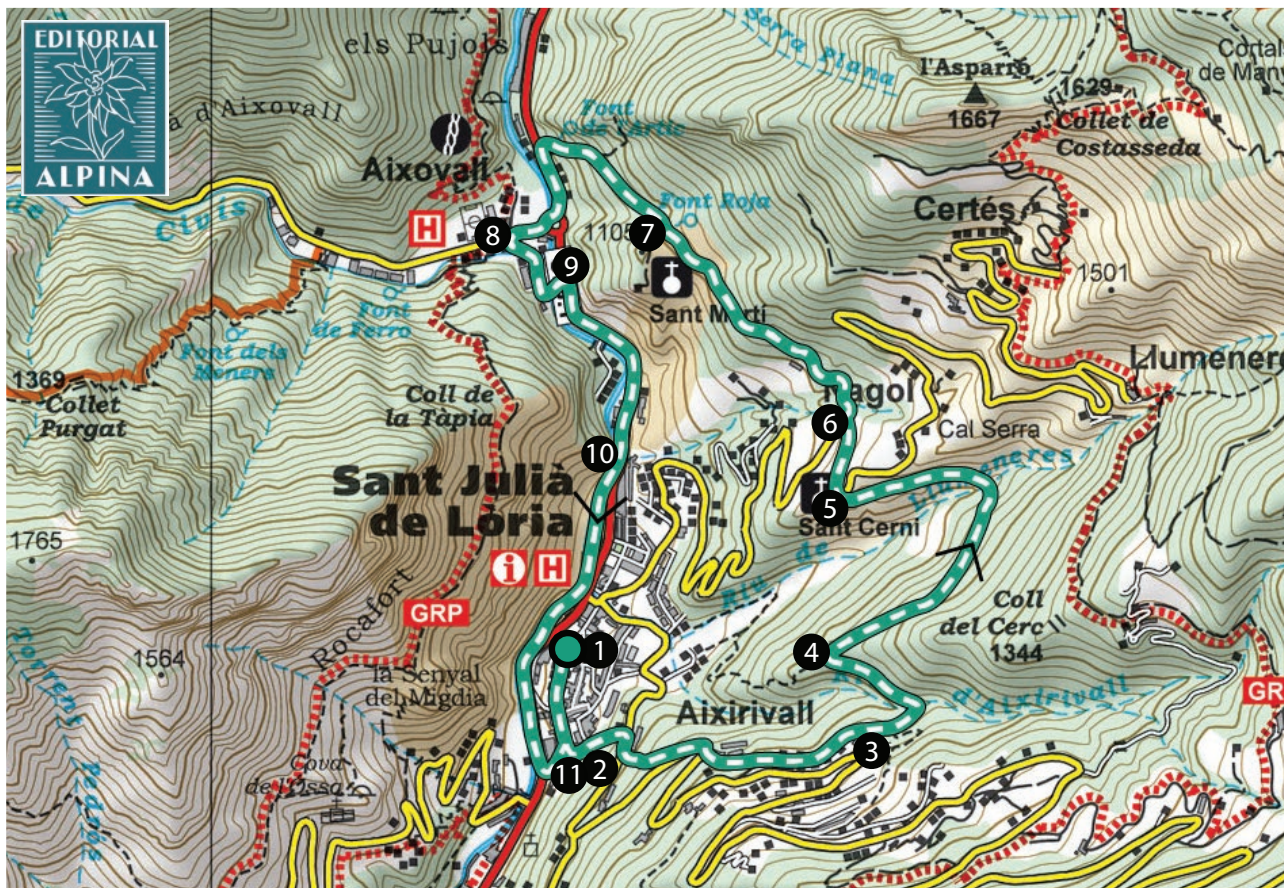
Altitud màxima 1.180m

Punt de sortida / arribada Plaça de la Germandat

Població més propera Sant Julià de Lòria

Andorra. 1:40.000. Editorial Alpina.

PUNTS IMPORTANTS DE PAS (WAYPOINTS)

Punt de pas	Temps	Altura	Latitud	Longitud
1 Plaça de la Germandat	0:00h	910m	42.4652869°	1.4908509°
2 Camí d'Aixirivall	0:06h	921m	42.4627969°	1.4918910°
3 Església de Sant Pere d'Aixirivall	0:40h	1.155m	42.4628490°	1.5019010°
4 Cruïlla	0:55h	1.125m	42.4651079°	1.5006550°
5 Església de Sant Serni de Nagol	1:25h	1.160m	42.4696089°	1.5011280°
6 Nagol - camí a Sant Martí	1:30h	1.140m	42.4712420°	1.5006309°
7 Cruïlla - camí a Sant Martí de Nagol	1:50h	1.115m	42.4761600°	1.4942599°
8 Aixovall - enllaç GRP	2:20h	945m	42.4761539°	1.4886740°
9 Deixem el GRP	2:25h	930m	42.4748860°	1.4907619°
10 Passeig Valira	2:40h	920m	42.4698940°	1.4927450°
11 Plaça Francesc Cairat	2:55h	900m	42.4620820°	1.4906469°
1 Plaça de la Germandat	3:00h	910m	42.4652869°	1.4908509°

Sistema de coordenades geogràfiques. Datum WGS84

EL MILLOR D'AQUESTA RUTA

- ✓ Gaudir de les **vistes panoràmiques** que tenim sobre la parròquia de Sant Julià de Lòria.
- ✓ Descobrir l'església romànica de **Sant Serni de Nagol**.
- ✓ La **vegetació mediterrània** de les muntanyes més meridionals del Principat d'Andorra.
- ✓ El riu **Valira**.

SABIES QUE...

El Principat d'Andorra és un estat independent i el seu règim polític és el coprincipat parlamentari? El Consell General d'Andorra és un dels parlaments més antics d'Europa i data de l'edat mitjana. Durant el conflicte entre el comte de Foix i el bisbe d'Urgell pel domini de les valls d'Andorra i de l'Alt Urgell, es va signar un acord per iniciativa del rei Pere II d'Aragó que establia que compartirien les valls d'Andorra i que els seus habitants pagarien els tributs als dos senyors alternativament.

INTRODUCCIÓ

Ruta circular de 8 km de longitud per la parròquia de Sant Julià de Lòria. Comencem l'itinerari a Sant Julià i ens enfilem cap al petit poble d'Aixirivall. A continuació flanquegem la muntanya pel camí de la Solana fins a l'ermita romànica de Sant Serni de Nagol. Després la ruta davalla pel camí de Sant Martí de Nagol fins al nucli d'Aixovall, ressegueix el curs del riu Valira i retorna a Sant Julià de Lòria. L'itinerari està senyalitzat com el Tomb Lauredià Mitjà i, tot i que segueix diferents tipus de camins, està ben senyalitzat en tot moment. Supera un desnivell notable però no presenta cap dificultat tècnica. És una excursió ideal per persones i/o famílies acostumades a realitzar caminades per terrenys de mitja muntanya.

Aquest itinerari ens permet gaudir de vistes impressionants sobre la parròquia de Sant Julià de Lòria, resseguint el circuit mitjà de la caminada popular del Tomb Lauredià que se celebra cada any a Sant Julià. Durant la ruta visitem els pobles d'Aixirivall i Aixovall, i algunes de les esglésies romàniques més destacades d'Andorra, com la de Sant Serni de Nagol.

NO ET PERDIS..

Visitar l'ermita de Sant Martí de Nagol, amagada darrera un esperó rocós i penjada sobre un penya-segat damunt de Sant Julià de Lòria. Aquesta església d'estil romànic data del segle XI, i contràriament a la majoria d'esglésies romàniques, té l'absis orientat a ponent, ja que l'única entrada possible és per l'E, per un corriol aeri que està equipat amb un passamà.

MÉS INFORMACIÓ

DURADA: Mig dia

TEMPS TOTAL EFECTIU (SENSE PARADES): 3:00h en total. 1:25h des del punt d'inici fins a l'església de Sant Serni de Nagol passant per Aixirivall i 1:35h per tornar a Sant Julià de Lòria passant per Aixovall i pel passeig Valira.

DESNIVELL ACUMULAT: 680m

DIFICULTAT: Mitjana. La ruta supera un desnivell notable però no presenta cap dificultat tècnica. En cas de pluja la baixada des de la cruïlla de Sant Martí de Nagol fins a la font de l'Àrtic pot resultar relliscosa.

ÈPOCA: Tot l'any, si no hi ha neu.

CARTOGRAFIA: Andorra. 1:40.000. Editorial Alpina.

OBSERVACIONS: L'itinerari està senyalitzat com el Tomb Lauredià Mitjà i, tot i que segueix diferents tipus de camins, no té pèrdua. Durant el recorregut, trobarem diversos camins senyalitzats que permeten escurçar la ruta i tornar directament a Sant Julià de Lòria.

COM ARRIBAR-HI EN COTXE

La ruta comença a la **plaça Germandat de Sant Julià de Lòria**. Aquesta plaça està situada a l'avinguda Verge del Canòlich, a davant de la **Casa del Comú** de Sant Julià de Lòria. Per arribar a Sant Julià de Lòria des de la **Seu d'Urgell**, hem d'agafar la carretera N-145, passar el pas fronterer de la Farga de Moles i seguir per la carretera CG-1 fins a Sant Julià. Per arribar-hi des d'**Andorra la Vella**, hem d'agafar la CG-1 en direcció a Espanya, passar per Santa Coloma i continuar fins Sant Julià (senyalitzat).

RECORREGUT

Comencem la ruta a la **1** **plaça de la Germandat (0:00h - 910m)** de Sant Julià de Lòria. Caminem en direcció S per l'avinguda Verge del Canòlich, tot passant per davant de la Casa del Comú, la fàbrica de tabacs Reig i l'església de Sant Julià i Sant Germà. Continuem per aquest carrer fins a les **escales del carrer de La Callissa**. Tombem a l'esquerra i pugem per aquestes escales fins que trobem el **2** **Camí d'Aixirivall (0:06h - 921m)**. Anem enfilant-nos per aquest camí, empedrat en el seu inici, que remunta el vessant de la muntanya per entre alguns horts. A poc a poc, les vistes sobre el poble de Sant Julià són més extenses. El camí puja sense treva però còmodament. Creuem la carretera de la Rabassa i la seguim cap a la dreta uns metres fins que trobem unes escales i un cartell. Pugem amunt i continuem per un senderó entre boixos i amb alguns trams de murs de pedra seca. Arribem a un gran mur de contenció que sustenta la carretera i pugem per unes escales metàl·liques. Des d'aquí gaudim d'una bona panoràmica sobre el poble de Sant Julià de Lòria i el Solà d'Enclar al fons.

Continuem uns metres a l'esquerra fins a un revolt i unes cases, on trobem unes escales. Hi pugem i continuem amunt per un carrer asfaltat amb cases (dreta) i àmplies vistes (esquerra). Arribem a la Casa Mestre i a una **cruïlla (camí de la Solana)** on hi ha un cartell que ens indica que en aquest punt enllacem amb el camí del Tomb Lauredià Llarg. Deixem el recorregut un moment i pugem per un carreró que tenim a mà dreta fins a **3** l'**església de Sant Pere d'Aixirivall (0:40h - 1.155m)**. L'església de Sant Pere es va construir l'any 1.603 i és d'època barroca. Està construïda adaptant-se al fort pendent del terreny. D'aspecte senzill, té els murs arrebossats i en destaca la porta d'entrada de fusta decorada amb sanefes. A l'interior s'hi pot veure un retaule d'època barroca. Retornem a la **cruïlla** i seguim les indicacions del cartell cap al camí de la Solana.

Passem per sota d'una casa i anem baixant per l'interior d'un bosc ombrívol fins que arribem al riu d'Aixirivall. Creuem el riu d'Aixirivall per un pont i continuem avançant pel camí de la Solana. A poc a poc ens anem allunyant del nucli Aixirivall. Arribem a una altra **4** **cruïlla (0:55h - 1.125m)** amb un cartell i senyalització del Tomb Lauredià. Aquí el recorregut del Tomb Lauredià Curt es desvia cap avall. Nosaltres, però, girem a la dreta i enfilem la carena per dins d'un alzinar esclarissat. Continuem pel vessant N de la muntanya, per l'interior d'un bosc ombrívol de pi roig i boix. A l'altre costat de la vall ja veiem l'església de Sant Serni de Nagol, amb la serra d'Enclar al fons (NO). I, més amunt, els pobles de Certés i Llumeneres. Flanquegem aquest vessant obac i descendim cap al riu de Llumeneres. Travessem el petit curs d'aigua per una passarella de fusta i encarem un vessant pissarrós, on el verd de les fulles dels roures martinencs i dels bedolls i el groc de les argelagues florides contrasta fortament amb els colors foscos dels esbaldregalls de pissarra.

Voregem un ressalt força vertical i, una mica més endavant, arribem a la carretera de Certés i a **5** l'**església de Sant Serni de Nagol (1:25h - 1.160m)**. Sant Serni de Nagol està considerada una de les esglésies romàniques més excepcionals dels Pirineus. Aquesta ermita data de l'any 1.055 i segueix l'esquema arquitectònic de les esglésies romàniques d'Andorra, amb una nau rectangular i un absis semicircular orientat a l'E. Té un campanar d'espadanya amb doble obertura i un porxo que hi fou afegit més tard. Aquesta església, situada en un estratègic mirador natural, ens permet contemplar tota la part baixa de la vall del Valira, amb el poble de Sant Julià de Lòria al fons, i els petits poblets que formen la parròquia enlairats i repartits pels vessants que l'envolten. Just al davant s'alça l'imponent serra del Vedat. Al fons sobresurten el Bony de la Costa i els pics de Salòria i Baciets, que defineixen la capçalera de la vall d'Os de Civís, ja en terres pallareses. I cap la dreta podem observar el Solà d'Enclar, amb el Bony de la Pica, el pic d'Enclar i el pic de Carroi, on s'hi veuen unes grans antenes de telecomunicació. Aquesta zona ha estat durant molts anys una de les grans productores de tabac, però actualment no s'obtenen els mateixos beneficis que abans i molts conreus han quedat abandonats.

Deixem l'església enrere i baixem per la carretera asfaltada fins després d'un revolt, on trobem una cruïlla i un cartell indicador: **6 Nagol - camí a Sant Martí (1:30h - 1.140m)**. Prenem aquest carreró a la dreta i davallem pel costat d'una font, tot deixant les cases enrere. Continuem pel camí que travessa unes feixes abandonades i uns horts. Flanquegem altre cop per un vessant solell, enmig de l'alzinar i de prats amb abundància de lliri dels Pirineus. Seguim pel camí, a trams empedrat, i, just quan tomba, ens apareix un prat sense arbres amb un sortint rocós. Al darrera, amagada del vent del nord, observem la bonica església de Sant Martí de Nagol. Continuem planejant i gaudint de les vistes de la vall fins que arribem a la **7 cruïlla - camí a Sant Martí de Nagol (1:50h - 1.115m)**. Deixem a l'esquerra el camí de Sant Martí i agafem el camí de la dreta, que en forta baixada ens condueix fins al fons de la vall.

El camí baixa sense treva, per un bosc de pi roig i boix, fins a unes proteccions metàl·liques que eviten la caiguda de rocs. Els últims metres fins a la carretera tenen molt pendent i són de mal fer, però si no està moll, podem baixar sense complicacions fins a la carretera. Just a la dreta hi trobem la **font de l'Àrtic**. Seguim uns metres la carretera general i la travessem per un pas de vianants. Continuem en direcció S fins a una rotonda. Travessem el riu Valira i agafem la carretera secundària CG-6 en direcció a Os de Civís, Bixessarri i Aixovall. La seguim uns metres i aviat trobem les marques grogues i vermelles del sender de Gran Recorregut del Principat **8 Aixovall - enllaç GRP (2:20h - 945m)**. El seguim cap a l'esquerra. Arribem al riu d'Os de Civís i a una cruïlla. En aquest punt el recorregut del Tomb Lauredià Llarg continua a la dreta pel camí de Rocafort. El nostre itinerari, però, gira a l'esquerra i continua uns metres riu avall fins que trobem un pont que ens permet travessar-lo. Seguim ara les marques del GRP per un polígon industrial fins que trobem un pont que ens condueix a l'altre costat del riu Valira. El GRP també travessa la carretera, però nosaltres **9 deixem el GRP (2:25h - 930m)** i continuem per la vorera, sense travessar la carretera, i seguint el curs del riu Valira en direcció S.

Deixem enrere una gasolinera i continuem pel costat de la carretera i del riu Valira fins passada una fàbrica de tabac. Continuem avançant un centenar de metres més fins que arribem a uns blocs de pisos, on trobem un cartell que ens indica l'entrada al camí del **10 passeig Valira (2:40h - 920m)**. Caminem pel costat del riu i per sota de la carretera, protegits per una barana de fusta. Seguim aquest camí fins al final, on trobem unes escales que ens permeten pujar a l'avinguda Francesc Cairat. Travessem la carretera per un pas de vianants i arribem a la **11 plaça Francesc Cairat (2:55h - 900m)**. Avancem per l'avinguda Verge de Canòlich fins a la **1 plaça de la Germandat (3:00h - 910m)**, final del recorregut.

FRANCESC CAIRAT

Francesc Cairat Freixes fou síndic d'Andorra des de l'any 1937 fins al 1961. Nascut a Sant Julià de Lòria, va ser nomenat síndic l'any 1936, just quan feia sis mesos que havia començat la Guerra Civil espanyola. Va governar durant aquesta època, quan Andorra va acollir molts refugiats republicans però també durant la Segona Guerra Mundial, evitant l'entrada de les tropes alemanyes al país. Aquells anys van ser molt durs per Europa però també per Andorra, que va aconseguir mantenir la seva independència i no ser envaït ni per uns ni pels altres, malgrat ser un país de pas ple de refugiats republicans, fugitius jueus, soldats aliats i maquis antifranquistes. Francesc Cairat va ser el síndic d'Andorra durant 24 anys, uns anys decisius per mantenir l'estatus d'Andorra com a país neutral i sobirà.

QUÈ MÉS PODEM VISITAR?

Pont de la Margineda

El Pont de la Margineda és un antic pont sobre el riu Valira construït els segles XIV i XV. Es troba situat a les afores de Sant Julià de Lòria, a l'antic camí ral que comunica Sant Julià de Lòria i Andorra la Vella, a prop del llogarret de La Margineda. El pont té una llargada de 33m i una alçada de 9,2m.

Coordenades GPS: 42.4841757° 1.4920207°

Santuari de la Mare de Déu del Canòlich

Al Santuari de la Mare de Déu del Canòlich s'hi celebra l'últim dissabte del mes de maig la Diada de Canòlich, una tradició molt important pels lauredians. És una jornada festiva i litúrgica durant la qual es puja en peregrinació a retre homenatge a la Verge, patrona de les terres lauredianes, i es comparteix l'esmorzar o el dinar amb la família i els amics. Per arribar-hi amb cotxe hem d'agafar la carretera CG-6 que uneix Aixovall amb Os de Civís i a l'altura de Bixassarri agafem el trencall a l'esquerra cap al santuari.

Coordenades GPS: 42.570853° 1.606914°

Museu del Tabac

El Museu del Tabac es troba situat a Sant Julià de Lòria, molt a prop de la plaça de la Germandat, a l'antiga fàbrica Reig. En aquest recinte podrem conèixer la història de la producció de tabac a Andorra, el conreu i la seva posterior transformació. La producció de tabac ha estat durant anys un puntal important en l'economia del Principat. Sant Julià de Lòria, degut al seu clima més temperat i amb més dies de sol, ha estat una de les principals àrees productores i manufactureres.

Coordenades GPS: 42.570847° 1.607790°

Totes les rutes han estat realitzades sobre el terreny per RUTES PIRINEUS. Les rutes poden variar molt en funció de l'època de l'any, de la neu i de les condicions meteorològiques. La senyalització (marques, panells, balises) que podem trobar al llarg de la ruta també pot variar amb el temps. RUTES PIRINEUS no es responsabilitza de qualsevol mal ús de les seves guies i recomana que cadascú sigui responsable i prudent a la muntanya. Així mateix, us convidem a documentar-vos amb llibres i guies especialitzades per complementar la informació aquí descrita. Tots els temps són efectius i prenen un caràcter orientatiu, no s'han tingut en compte les parades per petites que siguin. Per qualsevol suggeriment, RUTES PIRINEUS us convida a enviar un correu a info@rutespirineus.cat.

DESCOBREIX TOT EL QUE T'OFERIM!

Guies Web i PDF gratuïtes

Posem a la teva disposició guies web i PDF gratuïtes -rutes de senderisme i d'alta muntanya que et pots descarregar-, uns continguts de qualitat i fiables elaborats per professionals de la muntanya per tal que puguis descobrir els Pirineus al teu aire!

Sortides i excursions guiades

Disposem d'un calendari de sortides organitzades o et podem preparar una proposta personalitzada a mida. Crestes i ascensions, naturalesa, parcs naturals, travesses,... Amb Rutes Pirineus descobriràs tots els secrets del Pirineu de la mà dels millors guies de muntanya!

Rutes autoquiades

Et proposem diverses travesses que podràs fer al teu aire però sense preocupacions ni incerteses: t'entregarem un llibre de ruta, gestionarem la logística d'allotjaments, enllaços, pícnic o equipatges, i disposaràs d'un telèfon d'emergències en tot moment.

Establiments recomanats

Us recomanem els millors establiments que hi ha a prop de les rutes que us proposem a la web. Hotels, cases rurals, càmpings, restaurants, artesans, esports d'aventura,... tots revisats pel nostre equip perquè la teva experiència als Pirineus sigui inoblidable!